

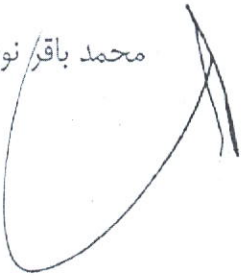
شماره:	۹۹/۲۵۳۵۲۲۰
تاریخ:	۱۳۹۹/۶/۲۶

بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

ب-۵- امکان استفاده از روش ترکیبی (تبصره ذیل ماده ۳ این بخشنامه) برای یک تجهیز یا کالا وجود ندارد و استثنائاً در مورد تجهیزات و کالاهای تخصصی که در داخل کشور تولید شده، ولیکن قطعات اصلی و مواد اولیه آنها از خارج کشور تأمین می‌شود و امکان انطباق صحیح آنها با رشته و فصول تعدیل ابلاغی سازمان برنامه و بودجه کشور وجود ندارد؛ لازم است به تشخیص وزیر مربوطه یا بالاترین مقام سازمان کارفرما در مرکز (برای دستگاه‌هایی که تابع هیچ وزارتخانه‌ای نیستند)، درصد ارزیابی تجهیزات کالاهای مذکور تعیین و به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال گردد، تا پس از تأیید این سازمان، توسط وزیر مربوطه یا بالاترین مقام سازمان کارفرما در مرکز (برای دستگاه‌هایی که تابع هیچ وزارتخانه‌ای نیستند) ابلاغ گردد. به این ترتیب برای بخش ارزیابی تجهیزات فوق از روش "الف" و برای مازاد بر آن از روش "ب" (پس از انجام مشابهت سازی) استفاده شود. در این حالت C (بر مبنای نرخ یورو) و ۲ طبق ماده الف-۲ برای تاریخ ورود تجهیزات به کارگاه و یا تاریخ مندرج در آخرین برنامه زمان‌بندی مصوب، هرکدام که نرخ ارز کمتر باشد خواهد بود.

محمد باقر نوبخت

حقیر - ثبت
 اطلاع رسانی به اعضا و همکاران C.E.W
 به دفتر
 به ریاست

۹۹/۶/۲۶

سندیکای مهندسان مشاور و پیمانکاران
 شماره: ۴۹۹-۰۶-۹۹
 تاریخ: ۱۳۹۹/۶/۲۶

شماره:	۹۹/۳۳۰۲۳۰	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۹/۹/۲۹	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

به استناد نظام فنی و اجرایی کشور (طرح‌ها و پروژه‌های مربوط به مدیریت، پدیدآوری و بهره‌برداری طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری دستگاه‌های مشمول ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه و ماده ۲۲۲ قانون برنامه پنجم توسعه) و ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه و ماده ۳۴ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه‌ای کشور، این دستورالعمل که به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز، در قراردادهای ریالی و بخش ریالی قراردادهای ارزی ریالی فاقد تعدیل (به جز ماده ۵ و ۷) و فاقد پرداخت هرگونه مابه‌التفاوت (بجز ماده ۷) که از محل وجوه عمومی (ماده ۱۲ قانون محاسبات عمومی کشور) تأمین اعتبار می‌شود و آخرین روز مهلت ارائه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بوده و قرارداد براساس آن منعقد شده باشد به شرح زیر از نوع گروه اول (لازم‌الاجرا) در ۹ صفحه ابلاغ می‌گردد تا دستگاه‌های اجرایی و کارفرمایان مربوطه ضوابط این بخشنامه را به کارکردهای از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۴۰۰/۱۲/۲۹ اعمال و در چارچوب ضوابط پرداخت نمایند.

ماده ۱- در این دستورالعمل منظور از پیمانکار عبارتست از پیمانکاران، تولیدکنندگان، سازندگان یا تأمین‌کنندگان مصالح و تجهیزات پروژه‌های در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور می‌باشد.

ماده ۲- قراردادهای خرید تجهیزات و یا مصالح که برای اجرای پروژه‌های حوزه نظام فنی و اجرایی کشور منعقد شده است در صورتی که مدت آن (مدت اولیه و تمدیدهای مجاز) بیشتر از ۳ ماه باشد، مشمول این دستورالعمل می‌شود.

ماده ۳- سیالغ جبرانی با انتخاب پیمانکار براساس روش‌های "الف" یا "ب" و یا روش ترکیبی (استفاده توأمان از روش "الف" و "ب") محاسبه و اعمال می‌شود. در صورت استفاده از روش ترکیبی، ضریب ارزیابی باید بین ۰/۸ تا ۰/۸ باشد، در این موارد قسمت ارزیابی قرارداد از روش "الف" و باقیمانده قرارداد از روش "ب" جبران می‌شود و در خارج این محدوده صرفاً یکی از هر دو روش "الف" یا "ب" قابل استفاده است. به هر حال برای هیچ بخشی از پیمان نباید به صورت توأم از روش "الف" و "ب" استفاده شود.

ماده ۴- در کارهایی که بر اساس مواد ۲۷ و ۲۸ قانون برگزاری مناقصات واگذار شده است، زمان تصویب در هیأت سه نفره ترک تشریفات باید در بازه زمانی از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ واقع باشد، در این حالت مبلغ جبرانی حاصل از روش‌های "الف" و "ب" با اعمال ضریب ۰/۸۵ ملاک عمل قرار می‌گیرد.

ماده ۵- در پیمان‌های ریالی مشمول تعدیل که بخش‌های خرید قرارداد، ریالی و فاقد تعدیل و مابه‌التفاوت است، حسب مورد استفاده از ضوابط روش "الف" یا "ب" و یا استفاده از روش ترکیبی مجاز است (لیکن خریدهای داخلی مشمول روش "الف" نبوده و مشمول روش "ب" می‌باشد).

ماده ۶- کارهای جدیدی که قیمت آنها از تاریخ ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ به بعد تعیین و ابلاغ شده‌اند مشمول ضوابط این بخشنامه نمی‌شوند.

ماده ۷- در صورت پیش‌بینی تعدیلی بجز روال مندرج در بخشنامه شماره ۱۰/۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵ سازمان برنامه و بودجه و مابه‌التفاوت در پیمان منعقد، با درخواست پیمانکار، تعدیل و مابه‌التفاوت مذکور برای کارکردهای مشمول این بخشنامه به صورت کامل، حذف و ضوابط این بخشنامه اعمال می‌شود. در این شرایط، در صورت حفظ تعدیل بخشنامه شماره ۱۰/۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵ سازمان برنامه و بودجه و یا مابه‌التفاوت در پیمان سرجمع موضوع بخشنامه شماره ۱۰/۱/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴، نباید

شماره: ۹۹/۳۳۰۲۲۰ تاریخ: ۱۳۹۹/۹/۲۹	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل	
<p> مواردی به صورت همزمان مشمول دریافت مبالغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل و بخشنامه‌های مذکور شود. در استفاده از ماده ۷ و در صورت استفاده از دستورالعمل حاضر، ضریب N (برای استفاده از روش الف) و مقدار مازاد بر یک ضریب ۱ (برای استفاده از روش ب) می‌توانند با نظر کارفرما و متناسب با ماهیت پروژه، حداکثر به میزان یک سوم مقادیر جدول شماره ۳ و ۴ کاهش یابد. </p> <p> ماده ۸- در مورد قراردادهای سرمایه‌گذاری (با مشارکت بخش خصوصی در تأمین مالی پروژه) که پیشنهاد قیمت سرمایه‌گذار از ۹۱/۰۵/۰۱ تا ۹۷/۰۱/۰۱ بوده، استفاده از مفاد این دستورالعمل برای اصلاح مدل مالی برای جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز مجاز است. برای جبران این اثرات می‌توان از تطویل مدت بهره‌برداری تجاری، تطویل مدت استهلاك پیش‌خریدهای پرداختی احتمالی، پیش‌خرید مجدد در طول دوره ساخت یا بهره‌برداری تجاری، ایجاد تنفس در استهلاك پیش‌خریدها، تعویق بخشی از سرمایه‌گذاری غیر اولویت‌دار یا توافق سرمایه‌پذیر، تغییر فهرست اولیه پیشنهادی کالاها به کالاهای داخلی با توجه به عدم امکان نذارک برخی از کالاهای خارجی، انتقال بازپرداخت تسهیلات اخذ شده توسط سرمایه‌گذار از سیستم بانکی به سرمایه‌پذیر در صورت امکان، انتقال تمام یا بخشی از پروژه به سرمایه‌پذیر و یا تغییر قیمت تمام یا بخشی از محصول یا تغییر قیمت فروش محصول (برای پروژه‌های خودگردان) استفاده نمود به نحوی که انتظارات اولیه سرمایه‌گذار بر اساس مدل مالی منضم به پیمان تأمین گردد. </p> <p> تعیین مدل مالی جبرانی، صرفاً با تأیید وزیر و یا بالاترین مقام سازمان سرمایه‌پذیر (در مورد سازمان‌هایی که تابع هیچ وزارتخانه‌ای نیستند) امکان‌پذیر می‌باشد. </p> <p> ماده ۹- در صورت عدم قصور پیمانکار در انجام تعهدات پیمان (به تشخیص کارفرما)، تأخیرات از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۷/۱۸ که تصویر روشنی برای جبران آثار تغییر نرخ ارز وجود نداشت به عنوان تأخیر مجاز پیمانکار تلقی می‌شود. </p> <p> ماده ۱۰- در پیمان‌های مشمول تعدیل که از شاخص‌های رشته‌ای جهت پرداخت تعدیل استفاده می‌شود، با درخواست پیمانکار و موافقت کارفرما به منظور تدقیق محاسبه تعدیل می‌توان از شاخص‌های گروهی (فصلی) مناسب و مرتبط به جای شاخص‌های رشته‌ای استفاده نمود. در اینصورت، پس از انجام تغییر، امکان تغییر مجدد و برگشت به حالت قبل وجود ندارد. </p> <p> ماده ۱۱- برای پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارزیه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار پس از ۱۳۹۷/۰۷/۰۱ و قبل از ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ بوده و پیمان فاقد تعدیل (بخشنامه شماره ۱۰۰/۱۷۲۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۱۵) می‌باشد، در صورتی که شروع یا ادامه کار با نرخ پیمان میسر نباشد، با درخواست پیمانکار، کارفرما باید به یکی از دو روش زیر عمل نماید: </p> <p> ۱- خانمه پیمان با درخواست پیمانکار. </p> <p> ۲- درخواست تجدید نظر در نرخ پیمان طبق ضوابط بخشنامه ۱۰۰/۴۷۷۰۷ مورخ ۱۳۸۹/۰۶/۲۷ (بدون لحاظ بند ۱-۲-۱، جزء خ بند ۲-۲-۲ بخشنامه مذکور و فارغ از محل تأمین اعتبار پروژه) و همچنین ماده ۱۷ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) جهت پروژه‌های معاملات متوسط </p> <p> تبصره ۱: در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارزیه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار پس از ۱۳۹۷/۰۷/۰۱ و قبل </p>	

شماره: ۹۹۷۳۳۰۲۲۶	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۹/۲۵	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

از ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ بوده و حداقل ۳۰ درصد از مبلغ اولیه پیمان فاقد هرگونه تعدیل و یا مابه‌التفاوت باشد نیز مشمول این ماده می‌شود.

تبصره ۲: مفاد این ماده برای پیمان‌هایی که به روش ترک تشریفات مناقصه مبادله گردیده است نیز قابل تفسیر است.

ماده ۱۲- در مواردی که به استناد مجوز شماره ۳۸۰۸/ش مورخ ۱۳۸۳/۰۳/۱۷ پیمان جدید برای تکمیل کار با حفظ تمامی شرایط و میانی پیمان اولیه منعقد شده باشد، در صورتی که پیمان اولیه مشمول دستورالعمل حاضر باشد، پیمان جدید نیز مشمول این دستورالعمل خواهد بود.

ماده ۱۳- تا اعلام شاخص‌های تعدیل قطعی دوره انجام کار، مبلغ جبرانی موضوع این بخشنامه با استفاده از آخرین شاخص‌های ابلاغ شده مربوط (قطعی یا موقت)، محاسبه و به صورت علی‌الحساب پرداخت می‌شود. با اعلام شاخص‌های قطعی دوره انجام کار، مبلغ فوق طبق این دستورالعمل محاسبه و مبالغ آن به صورت قطعی به حساب پیمانکار منظور می‌گردد.

ماده ۱۴- پرداخت هرگونه وجه دیگری بابت جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز برای موارد مذکور در این دستورالعمل، مجاز نیست.

ماده ۱۵- مسئولیت رعایت کامل مفاد این بخشنامه و سایر ضوابط و دستورالعمل‌های مرتبط بر عهده دستگاه‌های اجرایی و کارفرمایان مربوطه می‌باشد.

ماده ۱۶- این دستورالعمل در پیمان‌هایی که تاکنون بر اساس مواد مربوط در قرارداد تسویه حساب انجام نشده است، جایگزین دستورالعمل‌های شماره ۹۷/۷۰۱۰۵۹ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۵ و شماره ۹۸/۱۳۵۵۸۵ مورخ ۱۳۹۸/۰۳/۲۰ می‌شود، لذا در صورتی که با اعمال بخشنامه حاضر مبالغ محاسبه شده نسبت به مبلغ جبرانی بخشنامه‌های فوق افزایش یابد، در صورت عدم درخواست پیمانکار، مبالغ محاسبه شده طبق بخشنامه قبلی، قطعی بوده و برای کارکردهای از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا پایان سال ۱۳۹۸ مبالغ جبرانی دیگری پرداخت نخواهد شد. لیکن در صورتی که مبلغ مذکور نسبت به مبلغ جبرانی بخشنامه‌های فوق کاهش یابد، در صورت عدم ارایه صورت‌حساب اصلاحی توسط پیمانکار، کارفرما راساً نسبت به اصلاح محاسبات و اعمال حساب آن اقدام خواهد نمود.

ماده ۱۷- با توجه به اعلام فهرست دریافت‌کنندگان ارز با نرخ ترجیحی (معادل نرخ دلار در حدود ۲۲۰۰۰ ریال) توسط بانک مرکزی، پرداخت مبالغ جبرانی حاصل از این دستورالعمل منوط به اثبات عدم همپوشانی مبالغ مذکور، با مقادیر ارز دریافتی از سوی پیمانکاران می‌باشد. در این خصوص کارفرمایان موظف به کنترل انطباق ارز دریافتی با پروژه مربوطه (بر اساس مدارک ارایه شده توسط پیمانکاران) بوده و در صورت احراز همپوشانی مذکور و عدم پرداخت مابه‌التفاوت نرخ ارز مرتبط با بند ۱ مصوبه شماره ۷۰۲۲۰/ت۵۵۶۳۳ مورخ ۱۳۹۷/۰۵/۲۹ هیات محترم وزیران توسط پیمانکار، در روش "الف"، میزان ارز دریافتی مربوطه، مشمول ضوابط پرداخت مبالغ جبرانی این دستورالعمل نخواهد گردید.

همچنین در روش "ب" و در مواردی که در روش "الف"، P به صورت ریالی محاسبه می‌گردد، تفصل ریالی نرخ فروش حواله در سامانه سنا (www.sanarate.ir) با نرخ ارز ترجیحی (در تاریخ انجام کار در روش

شماره: ۹۹/۳۳۰۲۲،	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۹/۲۵	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

"ب" و تاریخ تعیین C_1 در روش "الف"، به میزان ارز دریافتی، از مبلغ جبرانی موضوع این دستورالعمل کسر می‌گردد.

روش الف) تعیین تفاوت قیمت ارز

الف-۱- این روش برای محاسبه و پرداخت مبالغ جبرانی ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل و هرگونه مابه‌التفاوت است که بنا بر الزامات و نیاز کارفرما، خرید مواد، قطعات، تجهیزات و خدمات موضوع قرارداد یا سهم ارزی مستقیم، توسط پیمانکار به نفع فروشنده خارج از کشور، به روش مورد تأیید کارفرما اقدام شده و خرید اقلام مذکور طبق قرارداد به عهده و هزینه پیمانکار است.

الف-۲- در این گونه قراردادها تفاوت قیمت ارز از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$M = F \left[\frac{C_1}{C_0} - (1 + N \times r) \right] P$$

M : مبلغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل بر حسب ریال

C_0 : قیمت ارز، بر اساس تاریخ آخرین مهلت پیشنهاد قیمت پیمانکار طبق جدول شماره ۱ (قیمت‌ها بر مبنای نرخ یورو می‌باشد و سایر ارزها با نسبت تبدیل به نرخ رسمی اعلامی بانک مرکزی به صورت میانگین در ماه مورد نظر تبدیل می‌شوند).

تبصره ۱- چنانچه در پیمان‌هایی که بر اساس تجزیه بها و یا دیگر اسناد ارایه شده از سوی پیمانکار، در مرحله واگذاری کار و انعقاد قرارداد، آثار افزایش قیمت ارز در ضریب پیشنهادی پیمانکار لحاظ شده باشد، قیمت‌های بالاتر برای ارز پیش‌بینی شده در پیشنهاد قیمت، جایگزین C_0 می‌شود.

C_1 : قیمت ارز در زمان انتقال برای فروشنده خارج از کشور (یا ورود کالا به کارگاه هرکدام که زودتر باشد) که برای بازه زمانی ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بر اساس جدول ۱ و برای موارد پس از ۱۳۹۷/۰۱/۰۱، بر اساس نرخ بازار ثانویه اعلامی توسط بانک مرکزی و یا نرخ فروش حواله ارز منتشره در سامانه سنا (www.sanarate.ir) تعیین می‌شود. در صورت عدم امکان استخراج نرخ از مراجع مذکور در زمان انتقال برای فروشنده خارج از کشور، از جدول ۲ استفاده می‌گردد.

جدول شماره ۱: نرخ C_0 و C_1

اسفند ۹۶	بهمن ۹۶	دی ۹۶	آذر ۹۶	آبان ۹۶	مهر ۹۶	قبل از مهر ۹۶
ریال ۵۷.۷۶۴	ریال ۵۷.۷۶۴	ریال ۵۱.۶۲۳	ریال ۴۹.۴۶۸	ریال ۴۷.۲۱۵	ریال ۴۶.۵۶۵	ریال ۴۶.۲۳۰
(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)

شماره: ۹۹۳۳۸۱۲۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۹/۲۹	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

جدول شماره ۲: نرخ C

۱۳۹۷/۰۳/۱۱	۱۳۹۷/۰۳/۰۱	۱۳۹۷/۰۲/۲۱	۱۳۹۷/۰۲/۱۱	۱۳۹۷/۰۲/۰۱	۱۳۹۷/۰۱/۲۱	۱۳۹۷/۰۱/۰۱
لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت
۱۳۹۷/۰۳/۲۰	۱۳۹۷/۰۳/۱۰	۱۳۹۷/۰۲/۳۱	۱۳۹۷/۰۲/۲۰	۱۳۹۷/۰۲/۱۰	۱۳۹۷/۰۱/۳۱	۱۳۹۷/۰۱/۲۰
ریال ۶۶,۳۲۰ (برای هر یورو)	ریال ۶۴,۶۳۰ (برای هر یورو)	ریال ۶۵,۹۳۰ (برای هر یورو)	ریال ۶۴,۹۴۰ (برای هر یورو)	ریال ۶۲,۲۵۰ (برای هر یورو)	ریال ۵۹,۱۵۰ (برای هر یورو)	ریال ۵۷,۷۶۰ (برای هر یورو)
	۱۳۹۷/۰۵/۱۱	۱۳۹۷/۰۵/۰۱	۱۳۹۷/۰۴/۲۱	۱۳۹۷/۰۴/۱۱	۱۳۹۷/۰۴/۰۱	۱۳۹۷/۰۳/۲۱
	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت
	۱۳۹۷/۰۵/۱۵	۱۳۹۷/۰۵/۱۰	۱۳۹۷/۰۴/۳۱	۱۳۹۷/۰۴/۲۰	۱۳۹۷/۰۴/۱۰	۱۳۹۷/۰۳/۳۱
	ریال ۹۰,۸۲۶ (برای هر یورو)	ریال ۹۱,۴۷۰ (برای هر یورو)	ریال ۷۶,۵۹۰ (برای هر یورو)	ریال ۷۲,۶۵۰ (برای هر یورو)	ریال ۷۵,۵۳۰ (برای هر یورو)	ریال ۶۸,۴۹۰ (برای هر یورو)

تبصره ۲- در صورتی که پیمانکار از ارزی با نرخ ترجیحی و ثبت سفارش جهت خرید خارجی استفاده نماید، از نرخ مربوطه در تعیین C استفاده می‌شود. در مورد خریدهای ثبت سفارش شده، در صورتی که در هر یک از مراحل ترخیص کالا از گمرک، پیمانکار موظف به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ ارز سیستم ثبت سفارش با نرخ ارز مورد نقل گمرک شود، پس از ارایه مستندات مربوطه و تأیید کارفرما، مابه‌التفاوت مربوط نیز در تعیین C لحاظ می‌گردد.

۲: در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت قبل از ۱۳۹۶/۰۶/۳۱ باشد، ۲ عبارتست از تعداد ماه سپری شده از شهریور ۱۳۹۶ تا تاریخ تعیین C (مثال: در صورتی که انتقال ارز در اسفند ۱۳۹۶ انجام شده باشد آن‌گاه: ۳-۶) در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در حد فاصل ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ تا ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ باشد، ۲ عبارتست از تعداد ماه سپری شده از ماهی که آخرین مهلت پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن واقع شده است تا تاریخ C (مثال: در صورتی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در آبان ۱۳۹۶ باشد و انتقال ارز در بهمن ۱۳۹۶ انجام شده باشد آن‌گاه ۳=۲)

تبصره ۳- مقدار ۲ در مدت اولیه پیمان و در زمان تأخیرات غیر مجاز افزایش می‌یابد و برای موارد انتقال ارز به فروشنده خارجی (یا ورود کالا به کارگاه هر کدام که زودتر باشد) در دوره تأخیرات مجاز افزایش نمی‌یابد.

F: ضریب مربوط به جبران هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم (شامل هزینه‌های ثبت سفارش و تبدیل نرخ ارز و انتقال اعتبار اسنادی به بانک‌های مورد قبول فروشنده خارجی و هزینه‌های کارگزاری بانک ایرانی) می‌باشد. این ضریب برای پیمان‌های با ضوابط بیمه عمرانی و همچنین قراردادهای خرید برابر ۱/۱۵ و برای پیمان‌های غیرعمرانی برابر ۱/۲ می‌باشد.

N: درصد قابل پیش‌بینی افزایش ماهیانه نرخ ارز است و طبق جدول ۲ تعیین می‌شود.

جدول شماره ۲

۹۶	۹۵	۹۴	۹۳	۹۲	۹۱	سال مربوط به آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار
۱ درصد	۱/۲ درصد	۱/۴ درصد	۲/۵ درصد	۵/۵ درصد	۱/۴ درصد	ضریب N

شماره: ۹۹/۳۳۰۲۳۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۹/۲۶	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

P: به ترتیب آن قسمت از "مبلغ ریالی ثبت سفارش شده" یا "ارز معامله شده به روش مورد تأیید کتبی کارفرما" یا "مبلغ بخش مورد نظر مندرج در قرارداد تقسیم بر ۱/۰۶" (حسب مورد) برای خرید کالا و تجهیزات مشمول این دستورالعمل یا مبلغ معادل ریالی برای خدمات ارزی منظور شده در قرارداد. (در صورتی که P بر اساس میزان ارز و ارزیابی تعیین شود، برای تبدیل آن به ریال باید از نرخ ارز مندرج در قرارداد و در صورت عدم درج، از نرخ مندرج در جدول ۱ استفاده شود) و در هر حال باید $(\sum P \leq K P_0)$.

K: درصد ارزیابی قرارداد (اگر در قرارداد درج نشده باشد، بانوجه به مشخصات فنی پروژه به صورت مستدل از سوی پیمانکار، پیشنهاد و توسط مشاور بر اساس نرخ ارز مندرج در قرارداد و در صورت عدم درج، بر اساس نرخ مندرج در جدول ۱، به دقت تعیین و پس از تصویب کارفرما به عنوان پیوست لاینفک قرارداد، لحاظ و ملاک عمل قرار می‌گیرد).

P₀: مبلغ قرارداد (ریال):

منظور همان مبلغ اولیه قرارداد است که تغییرات ناشی از تغییر مقادیر کارها و قیمت کارهای جدید در آن اعمال شده است.

الف ۱-۲: مبلغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل، طبق روال تعیین شده برای پرداخت‌ها در پیمان، پس از اعمال کسور قانونی و قراردادی (به جز کسور مربوط به پیش‌پرداخت) توسط کارفرما به حساب بستنکاری پیمانکار منظور می‌شود.

الف ۲-۲: در صورتی که مبلغ جبرانی محاسبه شده (M) بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره (نقل و انتقال پول) منفی شود، این مبلغ برابر صفر منظور می‌شود.

الف ۳-: تاریخ گشایش اعتبار اسنادی، یا زمان تسویه با بانک عامل یا تاریخ معامله ارز به روش مورد تأیید کتبی کارفرما و یا معامله در مرکز مبادلات ارزی (حسب مورد) باید با زمان‌های پیش‌بینی شده در آخرین برنامه زمانی مصوب مطابقت داشته باشد، چنانچه به دلایل ناشی از قصور پیمانکار، اقدام لازم با تأخیر نسبت به برنامه زمانی انجام شود، قیمت مربوط به تاریخ مندرج در آخرین برنامه زمانی مصوب و یا قیمت زمان اقدام مذکور هر کدام کمتر بود، ملاک محاسبه و عمل قرار خواهد گرفت. چنانچه تأخیر، ناشی از قصور پیمانکار نباشد، تاریخ واقعی تسویه یا انتقال ارز، ملاک تعیین قیمت ثانویه ارز (C₁) خواهد بود.

روش ب) تعیین تعدیل نرخ پیمان‌ها بر اثر تغییر قیمت ارز

ب-۱: پیمان‌های فاقد تعدیل که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرس بهای پایه یا فهرس‌بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می‌گیرد و پیمان‌های سرجمع منعقد بر اساس ضوابط بخشنامه شماره ۱۰۰/۴۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴ (حتی با وجود پیش‌بینی پرداخت مابه‌التفاوت):

در این پیمان‌ها، پیمانکار برای کارهای انجام شده که مشمول این دستورالعمل می‌باشد، همراه با تهیه صورت وضعیت کارهای انجام شده موضوع پیمان، صورتحساب جداگانه‌ای که مربوط به ضوابط این روش است

شماره: ۹۹/۳۳۵۲۲۵	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۹/۹/۲۳	

موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل

تهیه و آرایه می‌نماید. مبلغ این صورت‌حساب از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$(\alpha_i) * \text{مبلغ ناخالص کارکرد در هر فصل یا رشته فهرست پنهان واحد پایه} = \sum \text{مبلغ جبرانی در هر صورت وضعیت}$$

$$\alpha_i = \frac{S_i}{S_0} - 1$$

α_i : ضریب جبرانی

i: تورم فرضی که بر اساس جدول شماره ۴ تعیین می‌شود.

S_0 : شاخص دوره پایه

تبصره ۱: دوره پایه در پیمان‌هایی که آخرین مهلت آرایه پیشنهاد قیمت قبل از ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ باشد، شاخص سه ماهه دوم سال ۱۳۹۶ است و در پیمان‌هایی که آخرین مهلت آرایه پیشنهاد قیمت از ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ باشد شاخص سه ماهه‌ای است که آخرین مهلت آرایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن قرار دارد.

S_i : شاخص دوره انجام کار

جدول شماره ۴

سه ماهه انجام کار	سوم ۱۳۹۶ و قبل از آن	چهارم	اول	تیر	مرداد	شهریور	سوم	چهارم
ضریب ۱	۱/۰۳	۱/۰۷	۱/۰۹	۱/۱۰	۱/۱۱	۱/۱۱	۱/۱۱	۱/۱۱
سه ماهه انجام کار	اول	دوم	چهارم	اول	دوم	سوم	چهارم	چهارم
ضریب ۲	۱/۲۱	۱/۲۵	۱/۲۹	۱/۳۳	۱/۳۸	۱/۴۲	۱/۴۸	۱/۵۳
سه ماهه انجام کار	اول	دوم	سوم	چهارم	اول	دوم	سوم	چهارم
ضریب ۳	۱/۵۷	۱/۶۲	۱/۶۸	۱/۷۴	۱/۸۰	۱/۸۶	۱/۹۳	۱/۱۰۰

ب-۱-۱- برای تعیین S_0 و S_i در پیمان‌هایی که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرست پنهان یا فهرست پنهان خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می‌گیرد، از شاخص فصلی (گروهی) استفاده می‌شود و در پیمان‌های سرجمع از شاخص رشته‌ای استفاده می‌شود.

ب-۱-۲- به منظور تدقیق محاسبه ضریب جبرانی در بخش‌های خرید پیمان‌های مشمول، ابتدا باید درصد وزنی هزینه تأمین مصالح به کل پهنای فصل (q) در فصل مربوطه توسط کارفرما تعیین، و سپس از شاخص‌های مربوطه جهت استفاده در رابطه مندرج در بند ب-۱ محاسبه گردد.

به عنوان مثال در پیمان مشمول بخشنامه حاضر، برای محاسبه ضریب جبرانی صورت وضعیت مربوط به خرید لوله‌های

شماره: ۹۹۷۳۰۲۲۵ تاریخ: ۱۳۹۹/۰۲/۲۸	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل	
<p>فولادی، اگر از شاخص‌های فصل لوله‌های فولادی فهرست بهای پایه رشته تأسیسات مکانیکی استفاده شود، لازم است ابتدا کارفرما درصد هزینه‌های تهیه مصالح به کل فصل را تعیین نماید ($q \leq 1$) و سپس طبق رابطه زیر، شاخص مربوطه به قسمت خرید لوله محاسبه می‌شود.</p> <p>شاخص خرید لوله در دوره مورد نظر</p> $= \left(\frac{\text{شاخص کارهای دستمزدی در دوره مورد نظر}}{\text{شاخص کارهای دستمزدی در دوره پایه}} - (1 - q) \frac{\text{شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره مورد نظر}}{\text{شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره پایه}} \right) \div q$ <p>شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره پایه X</p> <p>ب-۱-۳- در پیمان‌های سرجمع می‌توان از ماده ۷ این بخشنامه استفاده نمود، در غیر اینصورت در عین مبلغ ناخالص کارکردها و تغییر مقادیر، مصالحی که مشمول دریافت مابه‌التفاوت هستند (نظیر فولاد و سیمان) لحاظ نمی‌شوند.</p> <p>ب-۱-۴- در پیمان‌های سرجمع در صورتیکه پیمانکار مطابق بند "و" ماده ۱۱ استحقاق اعمال خاتمه پیمان طبق ماده ۴۸ شرایط عمومی پیمان را داشته باشد، ولی عملیات اجرایی را بر اساس همان پیمان ادامه دهد، مازاد عدم انجام تعهدات مالی کارفرما بیش از حدود تعیین شده برای پرداخت خسارت، مشمول تأخیر مجاز (صرفاً در محاسبات این بخشنامه) است.</p> <p>ب-۲- در سایر پیمان‌های فاقد تعدیل (از جمله پیمان‌های EPC) که برآورد یا پرداخت هزینه آنها بر اساس فهرس بهای پایه، انجام نگرفته است و آخرین روز مهلت ارائه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بوده است، ابتدا باید دستگاه اجرایی بر اساس نوع عملیات موضوع پیمان، جدول وزنی (بر حسب درصد) مشابه با فهرس بهای پایه در رشته‌ها یا فصل‌های مختلف را تعیین نماید، پس از تعیین وزن مشابهت درصدی عملیات موضوع پیمان (بعجز بخش E) با رشته‌ها و یا فصل‌های مختلف، از روابط مندرج در بند ب-۱، برای پرداخت مبلغ جبرانی ناشی از افزایش نرخ ارز استفاده می‌شود.</p> <p>ب-۳- در صورت تمدید مدت پیمان بر اساس ضوابط پیمان، مقدار A در مدت اولیه پیمان و تأخیرات غیرمجاز افزایش می‌یابد و در مدت تأخیرات مجاز افزایش نخواهد یافت. همچنین در مدت تأخیرات غیرمجاز، مشابه ضوابط بند ۴-۲ بخشنامه ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵، شاخص‌های مربوطه، محاسبه و مبنای عمل قرار می‌گیرند. (در این حالت، برای محاسبه مقدار ضریب A به هیچ‌وجه از میانگین‌گیری ضرایب A در دوره‌های متناظر استفاده نمی‌شود).</p> <p>ب-۴- در صورتی که ضریب جبرانی محاسبه شده بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره منفی گردد، ضریب جبرانی برابر صفر منظور می‌شود.</p>	